

ప్రభుత్వాల

శ్రీ వింరియాల వెంకటరత్నం

రత్నల బాల

ఈవాలు సామాన్యంగా ఉన్నాయి, అసామాన్యంగాన్నాయి, అవి లయింద్రమేన ఛాషలో చెబితే అబాలగోపాలానికి అనందకరంగానే ఉంటాయి. అవి భావరత్నలపుతాయి. ప్రశ్నేకంగా తెలుగు ఛాషలో ఏభావమైనా ఆటవెలది లో పలికితే “అందాల రాముక్కుకు” ఆటలూ పాటలూ నేర్చుతుంది ! పిల్లలూ పెద్దలూ ఆ పద్యాల చుట్టూరా మూగుతారు. వాటిని తిరిగి పాగుతారు. ఇలాంటి ఆటవెలదుతే ఈ చిన్న పుస్తకంలో మూడుడజన్ వరకూ ఉన్నాయి. భావరత్నబాల ! ఇంగ్లీసుల ఆంటూ ఒకే మకుటంతో పొచిగిన ఈ రత్నాలో కొన్ని సూక్తులు గుచ్ఛారు కవి శ్రీ మిరియాల వెంకటరత్నంగారు. అన్నీ జీవితం వోధించిన పాతాలే ! అనుభవాలే ! ప్రాథమిక తరగతుల ఉపాధ్యాయుడుగా ఆయవకు మూడుడజన్న ఏక్క అనుభవం ఉంది.

అసహానం, ఆకలి, ఆనందం, బుణం, క్రమశిష్టం, గర్వం. గుణం, గౌరవం, జాప్యం, జ్ఞానం, దయ, దానం, దారిద్ర్యం, దురాశ, ద్విహం, ధనం, న్యాయం, పెద్దలు, పొదుపు, పారుషం, బాయం, భారం, మంచితనం, మనసు, మనిషి, మాటలు, మైత్రీ, లోకం, విషం, వైద్యం, వ్యసనం, కుచి, సాహసం, సుఖం, సాగసు, సౌజన్యం అనే ఆకారాదిశీర్షికల కిందబక్కోపద్యంలోఒకోప్పసత్యం ప్రతిపాద్యమైఉంది,

ప్రియమైన పిల్లల కోసం సులువైన పద్యాలుగల తేలికైన పుస్తకం రత్నాలబాల ?

రచయిత : శ్రీ మిరియాల వెంకటరత్నం

అముఖం : శ్రీ కామబుషి సత్యసారాయణవర్ణ

సంపాదకుడు : డాక్టర్ మిరియాల రామకృష్ణ

ప్రముఖ : శ్రీమతి ఎం. లక్ష్మీదేవి, 10-4-23 కాకినాడ-4.

రూపాయిన్నర - అంతే !

రత్నాల బాల పద్యలవాల భావల మాల

RATNALA BALA - A Little book of
Simple stanzas for Pretty children
Written by Sri MIRIYALA VENKATARATNAM

Edited by Dr. MIRIYALA RAMA KRISHNA

Printed at Sri Venkata Lakshmi Printing Press, Kakinada-1

Published by Smt. M. LAKSHMI DEVI, Kakinada.4

(C) Publisher

First Edition - 1983 March

Second Edition - 1984 July

Cover : Sri Goli Sivaram. Hyderabad - 20
& Sri V. Virasayi 10-3-4 Kakinada-4

Price : Rs. 1—50

For Copies ; 1. Smt. M. Lakshmi Devi
10—4—23 Ramaraopeta
Kakinada.4

2 Visaalandhra Publishing House
Vijayawada-4
and it's branches

పద్యలవాల భావల మాల రత్నాల బాల

రత్నబావాలు - భావరత్నాలు

మానవజన్మ లభించేక కోరదగిన పురుషార్థులలో ధర్మం మొదటిదీ మానవజాతికి అదర్చపురుషుడైన శ్రీరామచంద్రుని 'విగ్రహవాన్ ధర్మః' అన్నారు పెద్దలు. ముందుగా ధర్మాన్ని మనం రక్షిస్తే—ఆ ధర్మమే మనలను రక్షిస్తుంది.

కవియైనవాడు ఆ ధర్మాన్నే నీతిరూపంలో ప్రవకటిస్తాడు. లౌకిక మైన ధక్కప్రభోధం చేసే శతకవాజ్యాయం తెలుగులో నమృద్ధిగా ఉంది. శతకకవులు బిన్నాలిన్న మాగ్గాలవలంబించారు. భాస్కర, కుమారి, సుమతి, వేమన శతకాలు బహుళ ప్రవచారకలో ఉన్నాయి. సాంఘిక సమస్యలను వరామర్పించడంలో వేమన అగ్రగణ్యాడు. నంమటీవనంలో శతకాల ప్రపాఠమిక విద్యాదశలోనే కంఠస్థయోగ్యమగుటకు అనుకూలంగా ఉంటాయి. ధూర్జటి, భాస్కరుడు మొదలైనవారు వృత్తాలను ప్రాశారు. దేని అందం దానిదిః రానురాను చిన్నాచిన్న పథాలతో గంభీర భావగుంఫన చేయటం ఒక సంప్రదాయంగా స్థిరపడింది. అనుదిన సంభాషణలో గూడ ఏదో ఓక పద్యమాపంలో ఉన్న సూక్తిని ఉదాహరించడం తెలుగువారి కంపాటుః ఇది రచనాస్మాలభ్యం మీద అధారపడి ఉంటుంది.

నేను మీకు పరిచయించేస్తున్న ఈ అర్థశతకంవంటి కృతి నాబాల్యంలో సహధ్యమ్యుడైన మిరియాల వెంకటరత్నంగారి రచన : జననం 1909. జన్మస్థలం పిలాపురం చేరువనేగల విరవాడ : (దేవులపల్లి సోదర కవులు కూచిమంచి తిమ్మకవి వంటి కవిశేఖరులు, పిలాపురం చేరువ గార్మాల లోనే ఉండేవారు.) మేము ఉభయులం పిలాపురమందలి రావు చెల్లాయమ్మ

రత్నాలబాల / మిరియాల వెంకటరత్నాం

ఒఱు ఇం

బుణము చేయరాదు గుణవూన్యదగ్గర
వైర మొందరాదు వీరుతోడ
బుణము, రణము కన్న ప్రవణములే నయమగు
భావరత్నబాల ! భాగ్యలీల !

క్రమ శిక్షణ

గారంబమున కంటె క్రమశిక్షణముతోనే
పితరులెల సుతుల బెంచునపుడు
ముసలితనమునందు బుద్ధిగా చూతురు !
భావరత్నబాల ! భాగ్యలీల !

గర్వం

సిరులు, వాహనములు జీవనోపాధులు
కలవు తనకటంచు గర్వమేల ?
గర్వమున్నవాడు సర్వనాశనమగు
భావరత్నబాల ! భాగ్యలీల !

రత్నాలబాల / మిరియాల వెంకటరత్నం

గుణం

కరచుకుక్కె తాను అరువదు తరచుగా
మొయగుకుక్కె తరచు కరవబోదు
కరచి అరుచువారు నరులయందున్నారు !
భావరత్నబాల ! భాగ్యలీల !

గౌరవం

తీరు మాచిదైన గౌరవంబొనగూడు !
గౌరవమున తొలగు కష్టములును !
గుణముచెడ్డదైన గణన కెక్కుట యొట్లు ?
భావరత్నబాల ! భాగ్యలీల !

జూప్యం

జాగు చేయరాదు సత్కార్య మొనరింప
గోప్యమైన గాని జాప్యమైన
అమృతంబు కూడ అయిపోవు గరథంబు
భావరత్నబాల ! భాగ్యలీల !

రావుగారి ఉన్నత పాతశాలలో విద్యులభ్యసించాము. తరువాత కవిత
సంప్రదాయంలో పెరిగిన మా వెంకటరత్నంగారు సహజంగా కవి అయి
ఎన్నో భక్తి శతకాఱు ప్రవాశారు. కాని ప్రపకటించుటకంతగా ఉత్సవించలేదు.

జీవితానుభవాలను ఏకాంతంగా ప్రపకటించుకోవడానికి శతకప్రక్రియ
ఎంతో ఉపకరిస్తుంది. అందులో వీరికి సులభశైలి అఱవడింది. వీరి భావ
ప్రపకటనలో కిషతి లొలు లేదు. తమ శిక్షణలో పెరుగుతున్న విద్యార్థులకు ధర్మ
ప్రవృత్తిధం చెయ్యాలని, వారందరు నైతికవిష్టగాల ఉత్తమ పౌరులుకొవాలని
ఉపాధ్యాయులకు ఆకాంక్ష ఉండటం సహజం. అందు కనుగుణంగానే
ఈ “రత్నాలబాల” పద్యాలలో భావాలు పరసయోగ్యమై కంఠస్థం
చేయటానికి అనుకూలంగా ఉన్నాయి.

చెడువారి చూపువడితే. శిలలే పగులుతాయి. కలిన వాక్య ఏపే
భూదేవి వణుకుతుంది. కాని “మనసు మంచిదైన మకరందములుచిమ్ము”
నని ‘మనసు’ శీర్షికలో అన్నారీయన. ‘మన యేవ మనప్యాణం కార
ణం బంధమోత్సయోః’ అన్న సూక్తి ధ్వనిస్తోంది ఇందులో.

‘రత్నాలబాల’ లోని పద్యాలన్నీ ‘భావరత్నాలు’గా భాసించాయి.
మిరియాల చురుకుదనం లేకుండా మధురశైలిలో నదేచాయి. ఇటువంటి
పద్యాలు బాలబాలికలకు పరసయోగ్యమై వారికి ధర్మానురక్తిని కలిగిస్తా
యనటంలో సందేహం లేదు.

రశ్నలంకా , మిరియాల వెంకటక్కుం

ఆ సహనం

గొప్పవారి జూచి క్రూరులు కొందరు
సహనబుద్ధి లేక సణగుచుంద్రు !
హంస జూచి షాకి హింసించబూనదా ?
భావరత్నబాల ! భాగ్యలీల !

ఆ కలి

అక్కలైన వేళ అకులలములైన
మెక్కుచుంద్రు బీదబిక్కి జనులు !
అకులుడిగినపుడు అక్కలైనను వద్దు
భావరత్నబాల ! భాగ్యలీల !

ఆ నందం

ఒకరినొకరు జూచి యోగ్యమోబుద్ధిని
పొందియన్నయెడల పోరులణగు !
అత్మగౌరవమున ఆనందమెనగూరు
భావరత్నబాల ! భాగ్యలీల !

ర్షుంబాల / మిరియాల వెంకటరత్నం

జ్ఞానం

విది తూర్పు పదమరేది ఉత్తరమేది
 విది దక్షిణమ్యు ఎచ్చునైన
 తెలుసుకోనివాడు ధీమంతు డెట్లగు ?
 భావరత్నబాల ! భాగ్యలీల !

దయ

నారు పోయువాడు సీరుపోయగనెంచు !
 బిడ్డగన్నవాడె పెంచనెంచు !
 దయ నెరుగనివాడు దైవమెట్లగునురా !
 భావరత్నబాల ! భాగ్యలీల !

దానం

జ్ఞానులైనవారు దానధర్మాలతో
 పేరునొంది బుధి వృధి గాంతు !
 దానహినులైల జ్ఞానహినులు సుమిం !
 భావరత్నబాల ! భాగ్యలీల !

రశ్నలాం | మిరియాం వెంకటరత్నం

దారి ద్ర్విం

ఉన్నవారు తిన్నఅన్నమే గుగడు !
బీదవారు తినుటకేది కూడు ?
ఇంతకన్న చిత్రి మాయగంబున లేదు !
భావరత్నబాల ! భాగ్యలీల !

దురాణ

అశ మితమునొంద హర్షంబు కలుగును
తృప్తి అమితమైన తృప్తి సున్న
అశలేనివాడు అధికసంపన్నదు
భావరత్నబాల ! భాగ్యలీల !

ద్రేహం

ప్రాము గాంచినంత భయము నొందిన రీతి
దోషాజాతికెల దూరమందె
అకితీరవలెను బాగుగా యోచించి
భావరత్నబాల ! భాగ్యలీల !

ధనం

ఒక్కపేస్తుయైన ఎక్కడికేరిన
లేనివారు పొదుపులేనివారు
మాటవరున్కెన మారకుందురు సుమా
భావరత్నబాల ! భాగ్యలీల !

న్యాయం

మనసు మంచిదైన మర్యాద కల్లును
చెడ్డదైన యెడల చేటు కలుగు
మంచిచెడ్డ లెంచి మనలుటే న్యాయము
భావరత్నబాల ! భాగ్యలీల !

పెద్దలు

బాలబాలికలను బాగుపడమటాచు
పెద్దవాడు పలుకు ముద్దుగాను
పాండుబోధ చేయువాడెట్లు పెద్దరా ?
భావరత్నబాల ! భాగ్యలీల !

రత్నాలభాల / మిరియాల వెంకటరత్నాల

పోదు పు

ఆయమెంతో పద్మలందు లెక్కించుచు
వ్యాయము కత్తిరించువారికపుడు
బుణము చేయు బాధ రేపు కూడా రాదు !
భావరత్నబాల ! భాగ్యలీల !

పోరుష ०

బామలట్లు పదునువాక్కులు విసిరిన
విన్నవారు దెబ్బతిన్నవారు
పోరుషంబు తోడ పడగెత్తి కరువరా ?
భావరత్నబాల ! భాగ్యలీల !

బాల్య ०

బాల్యమందునుంచి బాలబాలికలకు
మంచిచెడ్డ చెప్ప మానువారు
పెద్దవారలైన పిదప భేధింపరా ?
భావరత్నబాల ! భాగ్యలీల !

రత్నాలబాల / మిరియార వెంకటరత్నాం

భారం

ఒరువులెత్తికొంచు పరుగెత్తగారాదు !
ఒరువు మించి మోర్చయ బ్రీతుకు సున్న !
భారమెక్కువైన బాధలే ఎక్కువ !
భావరత్నబాల ! భాగ్యలీల !

మంచితనం

పౌకు కొట్టు చుండు చక్కని విద్యుత్తు !
వేడి చిమ్ముచుండు వెలుగు దివ్యే !
మంచియందు వలయు కొంచెము జాగ్రత్త !
భావరత్నబాల ! భాగ్యలీల !

మనసు

అలని చూపుపడిన శిలలుకూడ పగులు !
పరుషవాక్కువిన్న ధరణి వణకు !
మనసు మంచిదైన మకరందములు చిమ్ము !
భావరత్నబాల ! భాగ్యలీల !

మనిషి

ధనము పెరిగినపుడు ఘనవోను మదమును
 ధనము తరిగినపుడు త్స్తగ్గు మదము !
 మదము తగ్గినపుడె మానవుడై యొప్పు !
 భావరత్నబాల ! భాగ్యలీల !

పూటు లు

మాటలాడునపుడు మంచిని చెప్పుచు
 చెడ్డమాట లెపుడు చెపుల నిడక
 మసలుచుండువారె మానసియులు సుమిా !
 భావరత్నబాల ! భాగ్యలీల !

మైత్రీ

అఱుల చెలిమిచేసి కషాలు నషాలు
 పొంది కుందు కంటె ముందుగానె
 మంచివారినెన్ను మెత్తిచేయుట మేలు
 భావరత్నబాల ! భాగ్యలీల !

లోకం

మనసునొవ్యరాదు ! మాటలు పడరాదు !
 కార్యభంగ మెప్పుడు కలుగరాదు !
 లోకనీతి యింత లోపలే ఉన్నది !
 భావరత్నబాల ! భాగ్యలీల !

విషం

సుధగ్రహించి సురలు సుకుమారులైనారు !
 విషముమ్రింగి శివుడు వీరుడయ్య !
 విషముకున్న మహామ విరితేనె కున్నదా ?
 భావరత్నబాల ! భాగ్యలీల !

వైద్యం

చౌపథంబలిచ్చ నమృతభిషక్తును
 రోగి నమ్మివలయ వాగకుండ
 రోగముక్కి కొరకు వాగుడు లేలరా ?
 భావరత్నబాల ! భాగ్యలీల !

వ్యసనం

ఊరిలోన చదువుకున్న వాడెవ్యడో
 ఉండుచోట చేరుచుంద్రీ జనులు !
 కాలయాపనముకేలరా వ్యసనాలు ?
 భావరత్నబాల ! భాగ్యలీల !

శుచి

తెల్లదుస్తులందు తేటగా నుండిన
 అత్మగౌరవంబు అతిశయించు
 శుచి నశించువారి చూచుటే చికాకు !
 భావరత్నబాల ! భాగ్యలీల !

సాహసం

చనువులేని చోట, సందేహమగుచోట,
 అత్మగౌరవంబు అణగుచోట
 మనిషి సాహసించి మసలకూడని బాట !
 భావరత్నబాల ! భాగ్యలీల !

రత్నాలంబాల / మిరియాల వెంకటరత్నాల

సు ఖం

ఓర్కు మించు సద్గుణోన్నతి ఎక్కడ ?
సుఖము మించునట్టి శోభ ఏది ?
సంతసంబు కంటె సౌఖ్యమేమున్నది ?
భావరత్నబాల ! భాగ్యలీల !

సాగసు

వాసనైనలేని వన్నెల మొదుగుల్
తలివిలేక సాగసుగలుగువారు !
వాదులాడి తుదకు వాడిపోదురు సుమిం !
భావరత్నబాల ! భాగ్యలీల !

సాజ న్యం

హానిచేయరాదు హానిపొందగరాదు
మేలు గోరవలెను మేలుచేసి
మేలుక్కిడులెంచి తాలుంచవలయును !
భావరత్నబాల ! భాగ్యలీల !

టాలెండ్ కార్

(ఇందు ! ఏది తాకారు హర్తిపేసి మీ నాన్గారి
టీవర్కూ చూపించి, వాళ్ళచేక సెఱాన్ అసిపించుకోండి !)

1. నా హర్తిపేరు, ముద్దిపేరు
2. నా పుట్టిన రోజు, నేపుట్టిన దియ
3. లమ్మె, నాన్నల పేర్లు, ఉద్యగాలు
4. మా యింటి చిరునామా
5. నేను చదువుతున్న మూర్కలు
6. నా శరగతి, నెంబిరు, రాంకు
7. నా కిష్టమైన సబెక్టు, రాష్ట, అట
8. నా అధికారియాలు
పాల్గొన్న పోటీలు
9. నామాలు
10. నా కిష్టమైన బిగ్రి, ఉద్యగం
11. నాకు నచ్చిన రచయిత
నచ్చిన పుస్తకం
12. నా ఖుర్తుల పేర్లు
13. నా ఆదర్శం

మా టీచర్ సంతకం

★
నాన్గారి సంతకం

★
నా సంతకం